

SISÄLLYSLUETTELO

INARIN KUNTA	
KUNNANJOHTAJAN KATSAUS	4
PERUSTAVOITTEET	5
VALTUUSTO	5
KESKUSVAALILAUTAKUNTA	6
KEHITTÄMIS- JA YHTEISTYÖHANKKEET	6
KUNNANHALLITUS	7
EDUNVALVONTA	9
KULUTTAJA- JA VELKANEUVONTA	10
ASUNTOTOIMI	10
MAASEUTUTOIMI	11
KALATALOUDEN KEHITTÄMISRAHASTO	12
HENKILÖSTÖTYÖ	13
SOSIAALI- JA TERVEYSOSASTO	15
SIVISTYSTOIMI	22
SIVISTYSTYÖN LAUTAKUNTA JA SIVISTYSOSASTO	22
ESI- JA PERUSOPETUS	23
LUKIO	24
AMMATILLINEN KOULUTUS	25
KANSALAI SOPISTO	26
KIRJASTO	27
KULTTUURITOIMINTA	28
LIIKUNTATOIMI	29
NUORISOTYÖ	29
RAKENNUSLAUTAKUNTA	31
TEKNINEN LAUTAKUNTA	34
TALOUDELLINEN KEHITYS	36

LIITTEET

Organisaatiokaavio	liite 1
Väestö alueittain 31.12.2000	liite 2
Valtuustossa päätetyt tärkeimmät asiat v. 2000	liite 3
Kehittämis- ja yhteistyöhankkeet	liite 4
Luottamushenkilöt toimikautena 2001 – 2004	liite 5
Valtuuston jäsenet v. 2001	liite 6
Tilintarkastuskertomus	liite 7
Henkilöstöä koskevat liitetiedot	liite 8
Tilinpäätöslaskelmien yhdistelmä	liite 9
Tuloslaskelman liitetiedot	liite 10
verokortti 2001	
selvitys verotuloista, valtionosuuksista ja arvonnäisäveron takaisinperinnästä	
käyttöomaisuuden poistosuunnitelma	
Tasetta koskevat liitetiedot	liite 11
Vastuut	liite 12
Elatustukisaatavat	liite 13
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot	liite 14
- laadintaperiaatteet	
- oma pääoma: konserni ja kunta	
- käyttöomaisuus: konserni ja kunta	
- kuntakonsernin rakenne ja sisältö sekä	
- konsernitaseen muut liitetiedot (konserni/emo)	

INARIN KUNTA

Perustettu v. 1876

Kokonaispinta-ala	17 321 km ²
Vesipinta-ala	2 148 km ²
Asukkaita/maakm ²	0,52

Asukasluku 31.12.2001 7268

Väestörakenne

	1993	%-osuus	2000	%-osuus
0 – 14 v.	1725	21,9	1316	17,7
15 – 64 v.	5379	68,3	5084	68,2
65-v.	770	9,8	960	12,9

Väestökehitys

vuosi	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
asukkaita	7855	7851	7783	7719	7555	7452	7360	7268
muutos	- 18	- 4	- 68	- 64	-164	-103	- 92	- 92

Työpaikat toimialoittain v. 2000

	määrä	%-osuudet
Alkutuotanto	290	10,5
Jalostus	271	9,8
- mineraalien kaivu	2	
- teollisuus	95	
- sähkö-, kaasu- ja vesihuolto	33	
- rakentaminen	141	
Yksityiset palvelut	1064	38,3
Julkiset palvelut	1065	38,3
Toimiala tuntematon	86	3,1

Työttömyysaste

v. 1995	v. 1996	v. 1997	v. 1998	v. 1999	v. 2000	v. 2001
28,2	28,1	28,4	25,6	24,1	22,5	21,3

KUNNANJOHTAJAN KATSAUS

Vuotta 2000 kuvattiin muutosten vuodeksi. Vuotta 2001 voitaneen kuvata muutoksen vakiinnuttamisen vuodeksi. Vuoden 2000 aikana tehdyt ja toteuttamaan aloitetut monet toiminnalliset ja hallinnolliset muutokset ajettiin vuoden 2001 aikana käytännön toimiksi. Joiltakin osin kehittämissuunnitelmia jouduttiin jättämään toteuttamatta tai muuttamaan. Peruslinjaukset, joihin kuului mm. kunnan perustehtävien ja tukipalvelujen eriyttäminen samoin kuin kunnan liiketoimintaan liittyvien tai sen luontoisten tehtävien yhtiöittämiset saatettiin loppuun.

Vuoteen 2001 kuului monia myönteisiä kokemuksia vaikkapa kunnan suhteissa elinkeinoelämään. Kunnan toiminnan vähemmän myönteiset kokemukset liittyivät kunnan taloudellisen tilanteen ennakoitua voimakkaampaan huononemiseen. Siitä huolimatta, että toiminnan ja hallinnon kehittämistoimilla saatiin aikaan sekä työn tehostumista että myös säästöä.

Tulevaisuuden toiminnan ja esim. elinkeinojen hoitamiseen ja kehittämistyöhön käytettävien voimavarjojen kannalta on huolestuttavaa, että kunnan taseeseen on jouduttu kirjaamaan 6,8 Mmk:n alijäämä, joka johtui pääosin toimintamenojen ylittymisestä. Lakisääteisen alijäämän kattamisvelvoitteen toteuttaminen on haaste, joka on edessä jo ensi vuoden talousarvion ja -suunnitelman laadinnassa.

Vuoden 2001 aikana kunnan toiminnalle asetetut keskeiset tavoitteet saavutettiin: palvelutaso voitiin säilyttää, joiltakin osin jopa kehittää, kunta työyhteisönä vahvistui ja kunnan ja yrityselämän pelisäännöt selkiintyivät. Asukasmäärä kuitenkin laski. Kahdeksan viimeisen vuoden aikana kunnan asukasmäärä on laskenut noin 600:lla. Tämä on huolestuttavaa sekä elinkeinoelämän että kunnan palvelujen tulevaisuuden kannalta. Asukasmäärän laskulla on myös heikentävä vaikutus kunnan talouteen. Työttömyyttä ei saatu pudotetuksi Lapin läänin keskiarvon alapuolelle. Työttömyys on edelleen liian korkea (21,3 %) eikä tämä voi olla heijastumatta kunnan toimintaan ja talouteen.

Inarin kunnalla on ollut, on nyt ja on tulevaisuudessa poikkeava asema moneen muuhun jopa Lapin läänin kuntaan verrattuna. Kunnan alue ja sijainti antavat poikkeuksellisen hyvät mahdollisuudet selviytyä tulevaisuudesta. Myönteistä on ollut viime vuoden lopulla huomata, että myös valtion taholta osoitettiin ymmärrystä Inarissa tehdyille toimenpiteille. Harkinnanvaraisen valtionavun antaminen Inarille ja valtioneuvoston kunnan talouteen myönteisesti vaikuttaneet päätökset antoivat uskoa siihen, että myös valtakunnan taholla uskotaan Inarin mahdollisuuksiin.

Inarin kunta on perinteisesti kuulunut sekä toiminnallisesti että taloudellisesti Lapin vahvoihin kuntiin. Vahvojen kuntien joukossa pysyminen edellyttää kuitenkin myös omia toimenpiteitä, joita Inarissa on myös pystytty tekemään. Kuntalaisten palveleminen niin, että myös kunnan talous pystytään hoitamaan on haaste kunnan luottamushenkilöille ja henkilöstölle. Uskon ja tiedän, että pystymme tähän haasteeseen vastaamaan.

Reijo Timperi
kunnanjohtaja

PERUSTAVOITTEET

Kunnan perustavoitteiksi vuosille 2001-2004 asetettiin seuraavat:

- Hyvät kunnalliset palvelut
- Talous tasapainossa v. 2002
- Työllisyys yli Lapin läänin keskitasoa
- Kunta hyvä työyhteisö
- Inarin kunnassa hyvä yrittää

Tavoitteet ovat osittain toteutuneet ja osittain jääneet toteutumatta. Kunnallisille palveluille, kunnan työyhteisöille ja yrittäjyyteen liittyvät tavoitteet lieene toteutuneet suhteellisen hyvin, vaikkakin näiden tavoitteiden mittaaminen on ongelmallista. Työttömyys on edelleen Lapin läänin keskiarvoa suurempi, joten työllisyystavoite ei toteutunut. Talouden tasapainotavoite ei toteudu: kunnan taloutta ei saada tasapainoon vuonna 2002.

Perustavoitteiden toteutumiseksi vuosille 2001-2005 hyväksyttiin **talousohjelma**, jonka toteutumisesta seuraavassa:

Toimintatuotot

Talousarvon tavoitteeksi asetettu maksupohjan laajennus onnistui kertomusvuonna, koska myynti- ja maksutuottoja kertyi 2,3 Mmk enemmän kuin edellisenä vuonna. Toimintatuottoja kertyi kokonaaisuudessaan 2,0 Mmk enemmän kuin edellisenä vuonna.

Toimintakulut

Toimintakatteen arvioitiin talousarviossa olevan -145,2 Mmk ja talousarvion muutoksilla korjatun katteen -150.5 Mmk. Toteutunut toimintakate oli -152,3 Mmk. Menot olivat siis 7,4 Mmk alunperin ennakoitua suuremmat. Suurimmat poikkeamat ovat olleet terveys- ja sosiaali- sekä teknisen toimen osalla.

Verotulot

Kertomusvuoden veroprosentti on sama kuin edellisenä vuonna eli 18,5 ja yleinen kiinteistöveroprosentti 0,6.

Verotuloja kertyi lähes 2,4 Mmk ennakoitua enemmän eli 93,1 Mmk.

Valtionosuudet

Valtionosuuksia kertyi 3,3 Mmk arvioitua enemmän eli lähes 93,1 Mmk, sisältäen 3 Mmk:n harkinnanvaraisen valtionosuuden.

VALTUUSTO

Luettelo valtuuston jäsenistä on liitteenä nro 5. Valtuusto piti kertomusvuoden aikana 9 kokousta, joissa käsiteltiin yhteensä 108 pykälää. Luettelo valtuustossa v. 2001 päätetyistä tärkeimmistä asioista on liitteenä nro 3.

KESKUSVAALILAUTAKUNTA

Keskusvaalilautakunta huolehtii vaalien toimittamisesta.
Kertomusvuonna ei ollut vaaleja.

KEHITTÄMIS- JA YHTEISTYÖHANKKEET

Sitovat tavoitteet

1. Matkailun elinkeinollisen aseman vahvistaminen.
2. Elinkeino-organisaation tehostaminen ja selkiyttäminen.
3. Kunnan luontaisiin ominaisuuksiin perustuvien uusien elinkeinoalojen, kuten testaustoiminnan, kehittäminen.
4. Luontaiselinkeinojen vahvistaminen osana inarilaisuutta.
5. Yksityisten ja julkisten palvelujen vahvistaminen.
6. Työttömyyden saaminen Lapin läänin keskiarvon alapuolelle.
7. Metsätalouselinkeinojen vahvistaminen osana inarilaisuutta.

Tavoitteiden toteutuminen

Matkailun elinkeinollinen aseman vahvistamiseksi kunta osaltaan hyväksyi yhdessä Saariselän alueen suurimpien yrittäjien, Pohjois-Lapin Matkailu Oy:n, Ivalon Paliskunnan ja UK-kansallispuiston kanssa Saariselkä 2020 -suunnitelman ja on pääosakkaana toteuttamassa Saariselän Siula -hanketta.

Elinkeino-organisaatio tehostui ja selkiytyi InLike Oy:n toiminnan käynnistyttyä ja vakiinnuttua vuoden 2001 aikana.

Testaustoiminnan kehittämiseksi on suunnitelmia, jotka eivät kuitenkaan kertomusvuonna toteutuneet.

Luontaiselinkeinojen sekä yksityisten ja julkisten palvelujen vahvistumisen mittaaminen on ongelmallista. Voitaneen arvella, että tavoite tältä osin toteutui.

Työttömyyttä ei saatu Lapin läänin keskiarvon alapuolelle.

Työttömyyden hoitamisessa yhä suuremman merkityksen on saanut Inarin Kumppanuus työksi ry, joka työllisti välittömästi itse 10 henkilötyövuoden verran ja ns. kolmannen sektorin työpaikkoihin n. 20 henkilötyövuoden verran. Kunnan oma työllistäminen on ollut n. 20 henkilötyövuotta.

Metsätalouselinkeinojenkaan ei voitane katsoa vahvistuneen kertomusvuoden aikana.

Toiminta ja muutokset toiminnassa

Liitteenä nro 4 on selvitys kehittämis- ja yhteistyöhankkeiden toteutumisesta.

Pohjois-Lapin Matkailu Oy:n toimintamaksun perusteena on ollut yrittäjien/yritysten sitoumus vastaavan kustannusvastuun kantamisesta.

KUNNANHALLITUS

Sitovat tavoitteet ja niiden toteutuminen

1. Kunnanhallituksen ja kunnanjohtajan tavoitteena on johtaa kuntaa niin, että valtuuston antamat tavoitteet toteutuvat.
2. Keskitettyjen toimisto- yms. hallinnollisten palvelujen toiminnan vakiinnuttaminen niin, että palvelut ovat tuotettavissa aikaisempaa tehokkaammin, taloudellisemmin ja paremmin.
3. Kunnanjohtajan kunnan johtamiseen liittyvien toimintaedellytysten parantaminen.
4. Oikean kuntakuvan antaminen kuntalaisille.
5. Henkilöstöilmapiirin parantaminen ja vakiinnuttaminen.
6. Uusien luottamushenkilöiden toiminnan edistäminen ja kuntalaisten palvelun parantaminen ja ulottaminen nykyistä laajemmin kunnantalon ulkopuolelle.
7. Inarin historia valmistuu Inarin kunnan 125-vuotisjuhliin.

Sitovat tavoitteet ovat toteutuneet lukuun ottamatta kohtaa 4 ja 7: kuntakuva pohjautuu pääosin tiedotusvälineiden antamaan kuvaan; Inarin historia ei ole valmistunut kunnan 125-vuotisjuhliin vaan valmistuu vuonna 2002. Kohtien 3. ja 5. toteutumisen täsmällinen arviointi ei ole mahdollista.

Toiminta ja muutokset toiminnassa

Vuonna 2001 kunnanhallitus kokoontui 30 kertaa ja käsitteli 642 pykälää.

Kunnanjohtajana on vuodesta 1998 toiminut HTM Reijo Timperi. Kunnanjohtaja on johtanut kunnanhallituksen alaisena kunnan hallintoa, kuntasuunnittelua, taloudenhoitoa ja muuta toimintaa kuten elinkeinojen edistämistä ja kehittämistoimintaa. Kunnanjohtaja on toiminut kunnan-

hallituksen esittelijänä. Kunnanjohtajan ja kunnanhallituksen esittelijän sijaisena on ollut kunnansihteeri.

Kunnanhallituksen toimintaan kuuluu myös yhteiskuntasuhteiden ja ystävyyskuntatoiminnan hoitaminen.

Tiedotustoiminnasta ja henkilöstöhallinnosta on kokonaisvastuu ollut kunnanhallituksella. Kunnan pääilmoituslehti on paikallislehti Inarilainen.

Yleispalvelut

Vuoden 2000 alusta aloitti toimintansa kunnan uusi hallinto-organisaatio, kunnanhallituksen alainen yleispalvelut, joka on vakiinnuttanut toimintansa.

Toimisto- yms. palvelut

Yleispalveluihin siirrettiin 1.1.2000 lukien toiminnallista, valmistelussa tai täytäntöönpanossa olevaa toimistohenkilöstöä, lukuun ottamatta osastoilla oleva toiminnallinen henkilöstö. Keskitettävä henkilöstö ja hallinnossa oleva henkilöstö muodostivat asiakirjapalvelu-, monipalvelu-, henkilöstöpalvelu-, talouspalvelu-, atk-palvelu- ja erityispalvelutiimit, joiden tehtävänä oli tuottaa kehittämistyössä tehdyn palvelukartan mukaiset palvelut keskitetysti.

Henkilöstöä yleispalveluissa on yhteensä 35,65. Sosiaali- ja terveystoimi jäi osittain keskitettyjen palvelujen ulkopuolelle. Henkilöstössä ei vielä kertomusvuonna ole tapahtunut merkittäviä muutoksia vaikkakin muutoksiin varaudutaan tulevina vuosina,

Toiminnan vakiintumiselle on ollut luonteenomaista useat pysyvät ja tilapäiset henkilöstömuutokset. Yleispalvelujen käynnistyessä jätettiin yksi virka täyttämättä. Erilaisia virkavapauksia ja osa-aikaeläkkeelle jäämisiä ei ole korvattu täysimääräisesti vaikkakin osa-aikaista henkilöstöä on muutettu tilapäisesti kokoaikaisiksi. Muutokset ovat vaikuttaneet henkilöstömitoitukseen ja sijoitteluun.

Muut erilliset toiminnot

Asuntotoimen, maaseututoimen, kuluttajaneuvonnan, edunvalvonnan ja projektien sekä mahdollisesti muun osastoihin kuulumattoman henkilöstön osalta yleispalvelut on toiminut esimiesorganisaationa.

Edunvalvonnasta on kahden vuoden sopimus Inarin, Sodankylän ja Utsjoen kuntien kanssa. Sopimus on päätynyt vuoden 2001 lopulla, jonka jälkeen edunvalvonta on siirtynyt Pohjois-Lapin alueyhteistyön kuntayhtymän tehtäväksi.

Velkaneuvonnan osalta on kertomusvuonna päätetty samanlaisesta ratkaisusta kuin edunvalvonnassa. Kyse on kokeilusta, josta ei kunnalle aiheudu nykyistä suurempia kustannuksia.

Asuntotoimen toimistohenkilöstö on edelleen kunnan palveluksessa.

Atk-yhdys henkilön nimike muutettiin atk-päälliköksi. Kunnan Internet-sivustoa on kehitetty, mutta kehittämistä on haitannut riittämättömät henkilöstövoimavarat. Videoneuvotteluvalmiuksia erityisesti kunnan talon osalta on kehitetty. Neuvotteluyhteyttä on kertomusvuonna käytetty runsaasti.

Kunnalla on velvoitteita saamenkielilain täytäntöönpanoon. Velvoite on toteutunut lähinnä niin, että kunnan viralliset kuulutukset on julkaistu eri saamen kielillä. Kunnan pitäisi saada saamen kielilain täytäntöönpanosta aiheutuvat kustannukset valtiolta, lukuun ottamatta koulutuskustannuksia. Kertomusvuonna oli ensimmäinen kerta, jolloin kunta ei saanut kaikkia aiheutuneita kustannuksia valtiolta.

Kunnallisverotuksesta aiheutuvat kustannukset ovat hallinnon määrärahoissa.

Kunta on avustanut kylätoimikuntia pienellä määrärahalla. Avustusta on annettu neljälle kylätoimikunnalle ja viidelle kyläyhdistykselle.

Kunta on tukenut rintamaveteraanien kuntoutusta.

Muussa toiminnassa mm. maksettiin Suomen Kuntaliiton ja Lapin liiton maksusuudet.

Historian kirjoitukseen on varattu erilliset määrärahat menojäämikirjauksina ja maksettu muutoin historian kirjoituksen menoja. Inarin historia valmistuu aikaisempaa suunnitelmaa myöhemmin eli vuonna 2002.

EDUNVALVONTA

Arvioitua suuremmat työvoima- ym. kustannukset johtuvat mm. arvioitua suuremmasta päämiesten lukumäärästä. Vuoden 2001 lopussa päämiehiä oli 118 kpl. Uusi edunvalvontapäätös vaatii vakiintunutta tilannetta enemmän työpanosta. Naapurikunnilta ei ole saatu sellaista toimistoapua, jota alunperin on ajateltu käytettävän hyväksi, joten kunta joutui palkkaamaan toimistotyöntekijän.

Edunvalvontapäätöksiä tehtäessä ei ole kiinnitetty erityistä huomiota päämiesten varallisuuteen, mikä vaikuttaa myös heiltä perittävien edunvalvontapalkkioiden muodostumiseen. Valtionosuuksia saatiin 800 mk/valvottava. Valtionosuus laskettiin 2.4.2001 olleiden edunvalvontapäätösten mukaan (103 kpl).

Päämiesten lukumäärä kasvaa edelleen.

KULUTTAJA- JA VELKANEUVONTA

Kuluttajaneuvonnan tarkoituksena on kuluttajan aseman parantaminen ja turvata kuluttajan oikeudellinen asema.

Talous- ja velkaneuvonnassa annetaan tietoja yksityishenkilöille talouden ja velkojen hoidosta, selvitetään niihin liittyvien ongelmien ratkaisumahdollisuudet ja avustetaan häntä tekemään velkojensa kanssa sopimus maksujärjestelyistä.

Kuluttajaneuvonnassa on ollut hoidettavana tavaravirhevalituksia 14 ja tiedusteluja 3, valituksia palveluista 76 ja tiedusteluja 5. Muita juridisia tiedusteluja on selvitetty 14. Velkaneuvonta-asiakkaita oli 72.

Velkaneuvonnassa on ollut erilaisia avustamis- ja selvitystehtäviä 56 asiakkaalle. Takuusäätiölle lainatakaushakemuksia oli 14. Velkajärjestelyissä olevien maksuohjelmien tilitystarkastuksia oli 6 ja niiden päättyessä 9 tilitystä. Velkajärjestelyhakemuksia on kesken 14. Sovitteluratkaisuja velkojille oli 5 ja muita talouslaskentaselvityksiä 8.

ASUNTOTOIMI

Sitovat tavoitteet ja niiden toteutuminen

Asuntotoimen ja Inarin Vuokra-asunnot Oy:n tavoitteeksi on asetettu yhtiön omistamien asuinhuoneistojen pitkän aikavälin peruskorjausohjelman ja sen rahoituksen laatiminen.

Peruskorjausohjelma on laadittu perustuen seitsemän vanhimman kiinteistön kuntoarviointeihin ja sen toteuttaminen on aloitettu vuonna 2001. Ensimmäinen kohde on korjattu valtion perusparannuslainan turvin ja yhtiön omalla rahoituksella. Korjausohjelmaa toteutetaan vuosittain yhden tai kahden kohteen vauhdilla. Hankkeiden rahoitus koostuu valtion lainasta ja yhtiön omarahoitusosuudesta.

Omarahoitusosuus on otettu huomioon vuokralaisilta perittävässä vuokrassa. Vuoden lopussa on aloitettu kaikkien kiinteistöjen hoito- ja huoltosuunnitelmien tekeminen sekä korjaustarpeen kartoittaminen.

Toiminta ja muutoksen toiminnassa

Toiminta on keskittynyt yhtiömuotoisen asumisen hoitamiseen. Yhtiön toiminta fuusioyhtiönä on alkanut 1.1.2001. Vuokran määrittelyssä on toteutettu pääomamenojen tasausvuokra, jota on peritty 1.1.2002 alkaen. Osittaisen lainojen konvertoinnin vuoksi tasausvuokra oli otettava käyttöön.

Lisäksi asuntotoimessa on hoidettu Valtion asuntorahaston asettamat tehtävät.

MAASEUTUTOIMI

Tehtävät

Maaseutulautakunta hoitaa maaseutuelinkeinojen hallinnon paikalliset tehtävät. Tehtävinä ovat mm. kolttalain, porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslain ja maaseutuelinkeinojen rahoituslain määräämät tehtävät sisältäen näiden lakien mukaisen rahoitusneuvonnan. Asiakkaina on noin 430 aktiivitilaa (koltta-, luontaiselinkeino-, poro- ja maatiloja). Kunnan maaseutuelinkeinoviranomainen on osa maa- ja metsätalousministeriön integroitua hallinto- ja valvontajärjestelmää (Iacs).

Sitovat tavoitteet ja niiden toteutuminen

Vuoden 2001 kuntasuunnitelmassa on maataloustoimella ollut sitovana tavoitteena hoitaa kunnan maaseutuelinkeinoviranomaistehtävät ja antaa aktiivista rahoitusneuvontaa.

Lomatoimi luo lomituspalveluilla edellytykset maatalousyrittäjien vapaa-ajan pitämiseen sekä turvaa maatilan toimintojen jatkuvuuden sairastumis- ja muissa vastaavissa tilanteissa lomittajaresurssien puitteissa.

Maaseutuelinkeinojen paikallisen hallinnon tehtävät on hoidettu annetuissa määrärajoissa. Maatalous- ja lomatoimen hyväksytty talousarvio v. 2001 toteutui ilman ylityksiä. Rahoitusneuvonnan painopiste on ollut kolttalain ja porotalouden rahoituksissa.

Toiminta ja muutokset toiminnassa

Maaseutulautakunta myönsi suoraa maataloustukea yhteensä 1,87 miljoonaa markkaa. Petovahinkokorvauksia maksettiin v. 2000 vahingoista 2,37 miljoonaa, kevään 2000 tulvavahinkoja korvattiin v. 2001 tammikuussa 750 000 mk. Kolttalain mukaista rahoitusta tuli toimintavuonna yhteensä 1,84 miljoonaa markkaa (josta avustukset 1,08 miljoonaa). Suurin rahoituskohde olivat asuntojen peruskorjaukset.. Porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslain mukainen rahoitus-toiminta käynnistyi v. 2001 ja samalla käynnistyi porotalouden harjoittajien luopumistuen haku, kun jatkajien rahoitus saatiin käyntiin.

Maaseutulautakunta kokoontui 6 kertaa ja käsitteli 67 asiaa.

Lomituspalvelut

Kunnalla on v. 2000 alusta tehty sopimus Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen kanssa kunnan lomituspalvelujen hoidosta.

Lomituspalveluissa 16 yrittäjää 11 tilalla piti vuosilomia 370 päivää. Sijaisapulomitusta annettiin 8 yrittäjälle yhteensä 74 päivää. Maksullista 100 tunnin lomaa käytti 13 yrittäjää yhteensä 123 päivää ja täysin

maksullista 4 yrittäjää yhteensä 23 päivää. Yhteensä yrittäjät pitivät 590 lomituspäivää, päivän pituus oli keskimäärin 7 t 14 min.

Vakinaiset kuukausipalkkaiset lomittajat hoitivat lomituksista 551 päivää eli 94 %. Osuuskunta Monitaidolta ostettiin lomituspalveluja 25 päivää.

KALATALOUDEN KEHITTÄMISRAHASTO

Tehtävät

Rahaston tehtävänä on edistää kalataloutta ja vesistöjen muuta käyttöä osana maaseudun kehittämistä luomalla mahdollisimman hyvät edellytykset niin ansio-, matkailu- kuin kotitarvekalastukselle. Tässä tarkoituksessa rahaston varoja voidaan myös käyttää EU:n osaksi rahoittamien hankkeiden rahoitusosuutena.

Sitovat tavoitteet ja niiden toteutuminen

Tärkeimmät tavoitteet vuonna 2001 olivat vene- ja kalasatamien toimivuuden parantaminen, ulkopuolisen rahoituksen saaminen kehittämishankkeille ja kalavesien hoidon tehostaminen .

Veskoniemen ja Inarin satamiin rakennettiin kunnan teknisen osaston, Metsähallituksen ja kehittämisrahaston yhteistyönä jätteiden keräily- ja lajittelupisteet opastustauluineen. Hankkeen kustannukset olivat yhteensä 163 000 mk, josta puolet kattoi Lapin ympäristökeskukselta saatu avustus. Rahaston osuus oli 34 000 mk. Kalataloustyöntekijä toimi avovesiaikana satamavahtina Inarissa ja Veskoniemessä.

Nellimin kalasatamaan rakennettiin uusi jäähileasema. Hankkeeseen saatiin EU:n KOR-rahastosta tukea 75 000 mk. Myös Nellimin kalasataman laajennukseen ja korjaukseen saatiin valtionavustus, mutta hanke siirtyi vuoteen 2002 ympäristöluvan viivästyksen vuoksi.

Näätämön koltta-alueen kalavesien hoidon EU-rahoitteinen kehittämis-hanke saatiin valmiiksi toukokuussa 2001. Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen ja Helsingin yliopiston kalakantojen hoitotutkimuksia tuettiin yhteensä 117 000 mk:lla ja kalastusalueen järjestämää kalastuksen valvontaa 50 000 mk:lla. Kalanpoikasten istutuksiin käytettiin 177 000 mk. Taimenistutuksia suunnattiin aikaisempaa enemmän jokiin.

Toiminta ja muutokset toiminnassa

Vakiintunut toiminta, kuten jäähileasemien ja kalahallien ylläpito, jatkui aikaisempien vuosien tapaan. Sivuvesien kalan hintatuen maksuehtoja tiukennettiin aiempiin vuosiin verrattuna. Kunnan ja maa- ja metsätalousministeriön sopimuksen mukaisesti maksettiin Inarin ja Sarmijärven kalanviljelylaitosten sähkölaskut. Erityistä huomiota kiinnitettiin laitosten lisääntyneeseen sähkön kulutukseen. Yhteistyö eri organisaatioiden (mm. Lapin TE-keskus, RKTL, Lapin ympäristökeskus, Metsä-

hallitus, Utsjoen ja Tanan kunnat) kanssa lisääntyi aikaisempaan verrattuna hankkeiden suunnittelun ja toteuttamisen vuoksi.

Vakituisen henkilöstöön kuuluivat kalataloussuunnittelija ja kalastusmestari. Määräaikaisia työntekijöitä oli kaksi, kalataloustyöntekijä (7 kk) ja LEADER-hankkeessa työskennellyt kalastusmestari (5 kk).

Kalatalouden kehittämisrahaston nettomenot vuonna 2001 olivat 2 004 492 mk. Rahaston käyttörahastoon maksettiin säännöstelykorvauksia 1 519 136 mk ja korkotuloja 1 257 004 mk, yhteensä 2 776 140 mk. Perusrahastoon ei maksettu korvauksia valtuuston muutettua rahaston sääntöä tältä osin 15.11. 2001. Perusrahastossa oli vuoden 2001 lopussa varoja 26 032 974 mk ja käyttörahastossa 801 920 mk, yhteensä 26 834 894 mk (4 513 305 €).

HENKILÖSTÖTYÖ

Sitovat tavoitteet ja niiden toteutuminen

Toiminnan tavoitteena on motivoitunut, palveluhenkinen ja työnsä osaava henkilöstö, joka on sitoutunut valtuuston asettamiin toiminnallisiin ja talouden tavoitteisiin.

Tavoitteen voidaan arvioida toteutuneen, vaikkakin sen mittaaminen on vaikeaa. Kertomusvuoden aikana toteutettiin edellisenä vuonna päätettyä kehittämistyötä.

Toiminta ja muutokset toiminnassa

Henkilöstöä kunnan palveluksessa on ollut seuraavasti:

	2000	2001
Yleispalvelut	44,31	41,25
Terveyspalvelut	104,61	104,1
Sosiaalipalvelut	111,3	111,3
Sivistystoimi	134,5	133,5
Rakennustarkastus	1,0	2,0
Tekninen toimi	61,98	59,48
Yhteensä	457,7	451,63

Henkilöstö on 31.12.2001 jakaantunut seuraavasti:

Vakinainen henkilöstö	432
- joista kokoaikatyössä	380
- joista osa-aikatyössä (sis. osa-aikalisällä olevat)	50
- joista sivutoimisia	2
Määräaikainen henkilöstö	184
- joista kokoaikatyössä	101
- joista osa-aikatyössä	44
- joista sivutoimisia	39

Vuoden 2001 aikana henkilöstöllä on ollut mahdollisuus esimiehen harkinnan mukaan pitää lomarahavapaata. Lomarahavapaata pitäneitä v. 2001 oli 89 henkilöä.

Palkkakustannukset vuonna 2001 olivat n. 108,4 Mmk. Henkilöstökustannukset yhteensä käyttötalouden osalta olivat n. 108 Mmk.

Vahinkotilastoja

	v. 1999	v. 2000	v. 2001
Työtapaturma	9	10	5
Liikenne	0	0	0
Autovakuutus	0	2	0
Yhd. vak. palovak.	0	0	1
Pohjola/omaisuus	3	7	0
Pohjola/vastuu	3	2	3
Pohjola/keskeytys	0	0	0
Pohjola/tapaturma ja matka	10	0	0
Muut vakuutukset	0	0	0
Yhteensä	25	21	9

Kuntasuunnitelmassa todetuista kehittämisasioista voi todeta seuraavaa:

1. Sisäisten siirtojen periaatteet on todettu huonoiksi ja ne on esitetty uudistettavaksi.
2. Henkilöstön koulutustoimintaa kehitettiin yhteistyössä kansalaisopiston kanssa. Kansalaisopisto järjestää suuren osan paikkakunnalla tapahtuvasta henkilöstökoulutuksesta.
3. Osa-aikaeläkkeiden suosio on kasvanut ja työnantajankin puolelta on suosittu osa-aikaeläkkeitä erityisesti tapauksissa, joissa on voitu ennalta ehkäistä mahdollista työkyvyttömyyseläkettä tai yksilöllistä varhaiseläkettä. Osa-aikaeläkkeisiin näyttää liittyvät sellaisia ongelmia, että suhtautumista ja myöntämisehtoja jouduttaneen tarkentamaan.
4. Yhteistyötoimikunta on jatkanut toimintaansa toimielimenä, jolle kuuluvat sekä yhteistoiminta- että työsuojelutehtävät. Yhteistyötoimikuntaan on kuulunut kolme kunnanhallituksen valitsemaa työnantajan edustajaa ja työsuojelupäällikkö sekä kaksi edustajaa kustakin viidestä allekirjoittajajärjestöstä.

Yhteistyötoimikunta on pitänyt 9 kokousta ja käsitellyt 43 pykälää.

1. Palkkausjärjestelmän uudistamisessa on tehty yleisen virka- ja työehtosopimuksen täytäntöönpanon osalta merkittävä ja perusteellinen työ, joka pohjautuu 1.3.2002 voimaan tulevaan tehtävien vaativuuden arviointiin. Yhdessä ammattijärjestöjen kanssa on tehty 266 viranhaltijaa ja työntekijää koskeva työtehtävien vaativuuden arviointi, joka on saatettu loppuun alkuvuodesta 2002. Työ onnistui huomattavasti paremmin kuin aikanaan teknisen sopimuksen täytäntöön panoon liittyvä monivuotinen työ.
2. Henkilöstön jaksamiseen on kiinnitetty huomiota. Henkilöstöhallinnossa on ollut erillinen määräraha henkilöstön

kuntoutukseen, jota on käytetty yhteistyötoimikunnan esityksen mukaisesti.

3. Henkilöstöpoliittinen ohjelma on vuoden 2001 lopussa saatu loppuun lukuun ottamatta ns. Inari-lisää liittyvää osiota.

SOSIAALI- JA TERVEYSOSASTO

Sosiaalilautakunta ja sosiaalipalvelut

Sosiaalitoimen hallinnosta vastasi 9-jäseninen sosiaalilautakunta, joka kokoontui 9 kertaa ja käsitteli 76 asiaa.

Sitovat tavoitteet ja niiden toteutuminen

1. Ensimmäisenä sitovana tavoitteena oli panostaa edelleen syrjäytymisen ehkäisyyn.

Sosiaalityössä on tuettu asiakkaiden omatoimista suoriutumista. Kuntouttavan työtoiminnan tultua lakisääteiseksi sosiaalipalveluksi 1.9.2001 on tätä aktivoivaa työtä tehty yhdessä työvoimaviranomaisten kanssa erityisesti nuorten ja pitkäaikaisesti työttömien tilanteen kohentamiseksi. Kesällä työllistettiin 15 opiskelijaa kannustelisällä.

Sosiaalityöntekijät ovat olleet osaltaan aktiivisesti mukana päihteiden ehkäisytyössä ja osallistuneet ammatillista osaamista tukevaan koulutukseen, mm. huumeet, sovittelu, sijaisperheiden valmennus, läheisneuvonpito sekä lasten ja nuorten varhainen psyykinen tukeminen moniammatillisessa verkostossa. Seutukunnallisesti on koulutettu tukihenkilöitä.

Perheissä lasten ja nuorten ongelmien lisääntyminen on ollut näkyvissä ja se on haaste palvelujärjestelmälle. Ongelmien varhaiseksi havaitsemiseksi ja ehkäisevän työn suunnitelmalliseksi kohdentamiseksi on edistetty eri toimijatahojen yhteisen työnäkemyksen suuntaa koulutuksella ja perustettu yhteistoiminnallisten mallien luomista koordinoiva lastensuojelun kehittämistyöryhmä.

Lasten ja nuorten psykiatriseen kuntoutukseen osoitetusta määrärahasta on saatu lastensuojeluun erityisasiantuntemuksen konsultaatiota ja myös yksittäistä pitkäjaksoista kuntoutusta. Mannerheimin Lastensuojeluliiton ja kunnan ”Yhteen hiileen” – projektin puitteissa on järjestetty vanhemmuutta tukevaa toimintaa.

Työikäisten vajaakuntoisten kuntoutumista tuettiin osaltaan työtoiminnan avulla. Vaikeavammaisten kohdalla lisääntyivät kotona selviytymistä tukevat palvelut, kuten henkilökohtaisen avustajan tarve ja asunnon varustaminen.

Koululaisten iltapäivähoitoa järjestettiin Ivalossa tukemalla Inarin seurakunnan järjestämää kerhotoimintaa ja järjestämällä Ivalossa ja

muilla kylillä iltapäivähoitoa I-luokan oppilaille ja erityistä hoitoa ja kasvatusta ja vuorohoitoa tarvitseville lapsille 10-vuotiaaksi saakka.

Ikäihmisten syrjäytymisen ehkäisemiseksi, omatoimisuuden edistämiseksi ja toimintakyvyn ylläpitämiseksi on järjestetty sivukylillä päiväkerhotoimintaa ja Männikön palvelukodissa muistihäiriöisten ja liikuntarajoitteisten vanhusten päivähoitoa. Kunnan yli 80-vuotiaille suoritettiin henkilökohtainen haastattelu tavoitteena selvittää mahdolliset palvelujen tarpeessa olevat henkilöt.

2. Toisena tavoitteena oli sosiaalihuollon peruspalveluiden turvaaminen.

Toimeentulotukihakemukset on pääosin pystytty ottamaan käsiteltäväksi noin viikon sisällä, kuten laki edellyttää. Sosiaalityön saatavuus kiireellisissä tapauksissa on pyritty järjestämään. Päivystysluonteisen työn tarvetta on ollut ajoittain lastensuojelussa. Lastensuojelutyön tarpeen lisääntyminen on vähentänyt muuhun sosiaalityöhön käytettäviä resursseja.

Varsinaisen kuntouttavan työtoiminnan tarve (työllistymisen järjestäminen) jäi syksyn aikana vähäiseksi, koska siihen nähden ensisijaisten palvelujen avulla voitiin edetä.

Palvelu-, tuki- ja laitosasumista järjestettiin hoidon tarpeen mukaan.

Päivähoidossa henkilöstöresursseja ja toimintaa sopeutettiin yhteen päivähoitotarpeen vähentyessä mm. siten, että perhepäivähoitajia lomautettiin.

Päivähoidossa laadittiin selvitys saamenkielisen päivähoidon järjestämisestä ja kehittämistarpeista.

3. Kolmantena tavoitteena oli toimintaedellytysten turvaaminen suhteuttamalla taloudelliset ja toiminnalliset resurssit keskenään ja kiinnittämällä erityistä huomiota henkilöstön työkykyyn ja jaksamiseen kunnan henkilöstöpoliittisen linjauksen mukaisesti.

Tavoitetta toteutettiin mm. siten, että koulutusohjelma laadittiin painopisteajattelun mukaiseksi. Osalle henkilökuntaa järjestettiin yksilö- tai ryhmätyönohjausta. Henkilökunta on osallistunut työterveyshuollon kautta järjestettyihin erilaisiin työkykyä ylläpitäviin toimintoihin. Vuonna 2001 laadittiin sosiaali- ja terveysosaston sisäisen tiedotuksen suunnitelma.

Toiminta ja muutokset toiminnassa

Päivähoito

Kotona tapahtuvaa perhepäivähoitoa järjestettiin Ivalossa, Inarissa, Törmäsessä, Kaamasessa sekä määräaikaaisesti Sevettijärvellä.

Inarin kunnassa toimii 33-paikkainen Ivalon päiväkotito, 20-paikkainen Saariselän päiväkotito ja 12-paikkainen Mutamaan ryhmäperhepäiväkotito

sekä saamenkieliset 8-paikkainen Inarin ryhmäperhepäiväkotiki ja 4-8 -paikkainen Ivalon ryhmäperhepäiväkotiki.

Kunnallisessa päivähoidossa oli vuoden 2001 lopussa 218 lasta, mikä oli 28 (11%) lasta vähemmän kuin edellisenä vuonna. Päivähoidossa olevista lapsista oli osapäivähoidossa 40 eli 18 %.

Erityistä hoitoa ja kasvatusta tarvitsevien lasten määrä pysyi edelleen suurena.

Ivalon päiväkodissa ja Saariselän päiväkodissa on järjestetty perusopetuslain mukaista maksutonta esiopetusta.

Sosiaalityö

Yhteiskunnan rakenteelliset muutokset näkyvät sosiaalityön arjessa asiakkaiden vähentyneinä voimavaroina, perheiden ja lasten ongelmina. Erityisesti pitkään työttömänä olleiden perustoimeentulon varassa elävien on vaikea välttää köyhtymistä, mikä kehitys syrjäyttävänä mekanismina johtaa arkipäivässä tinkimiseen jopa välttämättömyyksistä. Suurin osa pitkäaikaistyöttömistä asiakkaista saa pienintä työttömyysturva.

Sosiaalityön käytössä on yhdeksän pientä asuntoa tukiasumiseen. Asumisen tukemiseen ei ole ollut käytettävissä erillisiä resursseja eikä tarvetta vastaavaa määrää erillisiä asuntoja.

Lastensuojelun tukea ja toimenpiteitä tarvitsevien määrä on pysynyt melko korkeana ja ostopalvelut ovat lisääntyneet. Suurimpiin lastensuojelun kustannuksiin saadaan palautusta tasausjärjestelmän kautta.

Nuorten asioissa on yhteistyö poliisin kanssa lisääntynyt. Riita- ja rikosasioiden sovittelutoimintaa ei ole voitu järjestää vapaaehtoisten sovittelijoiden puuttuessa.

Vammaispalveluissa ns. vaikeavammaispalveluiden tarve on kasvanut. Vuosien mittaan jatkuvaa ja säännöllistä kasvua on ollut erityisesti kuljetuspalveluissa. Kehitysvammahuollossa lyhytaikaisen tutkimuksen ja kuntoutuksen tarve on lisääntynyt.

Lasten huollossa ja elatuksessa tilanne on rauhoittunut pahimmista lama-vuosista 90-luvulla. Elatussopimuksissa tavanomaisia ovat markkamääräisesti pienet, alle 800 mk/kk jäävät elatusavut. Ns. 0-sopimusten osuus oli 18 % kaikista vahvistetuista sopimuksista. Vuositasolla vahvistetaan noin 60 elatussopimusta, huolto- ja tapaamisoikeussopimusten määrä on keskimäärin 50.

Vanhustyö

Vanhustyön tavoitteena on tukea vanhusten ja vammaisten omassa kodissa asumista mahdollisimman pitkään antamalla omatoimisuutta tukevaa kodinhoitoapua, tukipalveluja sekä omaishoidon tukea.

Kotipalvelun asiakkaita oli vuonna 2001 yhteensä 180 henkilöä. Omaishoidon tukea maksettiin 42 henkilölle, joista sivukylillä asui 23. Vuonna 2000 alkanutta 80-vuotiaiden ennalta ehkäiseviä kotikäyntejä tehtiin 24 vanhukselle. Heistä 7 käytti kotipalvelua tai kotisairaanhoidoa. Kartoituksessa ei ilmennyt lisäpalvelun tarvetta. Kaksi vanhusta olisi halunnut palvelut mieluiten pohjoissaameksi, yksi inarinsaameksi.

Vanhusten kotona asumisen turvaamiseksi annetaan tukipalveluina turvpuhelimia, kuljetus-, ateriat-, siivous- ja kylvetyspalvelua sekä järjestetään päiväkerhotoimintaa. Tukipalveluja käytti yhteensä 228 henkilöä. Päiväkerhoissa kävi Nellimissä, Inarissa, Sevettijärvellä ja Ivalossa yhteensä 92 henkilöä. 27 lapsiperhettä sai kotipalvelulta apua erilaisiin tarpeisiin. Tehostettua perhehoitoa annettiin yhdessä päivähoidon ja sosiaalityön kanssa. Myös nuoria vanhempia tuettiin yhteistyössä MLL:n ja sosiaalityöntekijöiden kanssa.

Liikuntaesteisille vanhuksille järjestettiin yhdessä terveys- ja liikunta-toimen kanssa kuntouttavaa toimintaa Ivalon urheilutalossa. Samoin Männikön palvelukodissa järjestettiin talon asukkaille ja lähitalojen eläkeläisille kuntouttavaa liikuntaa.

Männikön palvelukoti tarjoaa pitkäaikaista laitoshoidtoa, ryhmäkoti-asumista, vanhusten päiväkerhotoimintaa sekä lasten ryhmäperhe-päivähoitoa. Lähellä asuvilla eläkeläisillä on mahdollisuus ateriointiin palvelukodissa.

Inarin vanhusten ja eläkeläisten tuki ry:ltä ostetaan Ivalon palvelutalosta 10 dementiahoitopaikkaa. Palvelutalossa on myös mahdollisuus ateriointiin.

Kehitysvammaisten lomahoito on lisääntynyt edelleen. Sen myötä lähes jatkuva yöpäivystys on hoidettu kotipalvelun henkilöstöllä. Osa Kaamosrannan asumisyksikössä lomahoitoa tarvitsevista kehitysvammaisista tarvitsee osan päivästä henkilökohtaisen avustajan. Tämä on lisännyt edelleen kotipalvelusta annettavaa työaikaa kehitysvammaisille.

Vuoden 2002 alussa toteutettua kolmen vaikeasti kehitysvammaisen siirtoa Kolpeneelta kotikuntaan perhehoitoon alettiin valmistella.

Henkilökunnalle järjestettiin koko vuoden kestänyt täydennyskoulutus oppisopimuskoulutuksena. Tavoitteena oli kehittää kokonaisvaltaista vanhusten hoitotyötä kotona, ajankohtaistaa hoitotaitoja ja -menetelmiä, syventää kansansairauksiin liittyvää tietoutta ja löytää voimavaroja ihmisenä ja omassa ammatissa jaksamiseen.

Toimeentuloturva

Tavoitteet

Toimeentulotuki on viimesijainen välttämätöntä toimeentuloa turvaava etuus, joka on osa sosiaalityötä. Elatustuella turvataan lapsen elatusta.

Toiminta

Vuonna 2001 toimeentulotuen nettomenot nousivat edellisestä vuodesta 342 000 mk eli 9,2 %. Asiakaskotitalouksien määrä väheni 12 kotitaloudella (1,9 %).

Toimeentulotukilain muutoksella 1.4.2001 alkaen täsmennettiin ehkäisevän toimeentulotuen myöntämisperusteita. Suositus on käyttää ehkäisevään tukeen 3,3 % varsinaisen toimeentulotuen menoista. Samoin lakiin tuli säännös siitä, että toimeentulotukiasiat on käsiteltävä viivytyksettä.

Myönnetyn ehkäisevän toimeentulotuen osuus ajalla 1.4.-31.12.2001 oli 0,8 %. Verrattuna vuoteen 1997 on tukea saaneiden kotitalouksien määrä laskenut 27 %. Vuosien 1996-97 suuriin nettomenoihin verrattuna viime vuoden nettomenot olivat 41 % pienemmät.

Pitkäaikaistyöttömyyden oltua vuosia korkealla ovat toimeentulotuen asiakkuudet pitkittyneet ja muuttuneet jopa pysyväisluontoisiksi. Ajan mittaan se merkitsee köyhtymisen lisääntymistä kunnan väestössä. Ensisijaisesti työttömyysturvalla elävien asiakkaiden osuus kaikista toimeentulotuen saajista oli 63 % ja heistä noin puolet kuului alle 40-vuotiaiden ikäryhmään. Valtaosalla (87%) oli päätulona pienin työttömyysturva.

Vuonna 2001 elatustuen nettokustannukset pysyivät suunnilleen edellisvuoden tasolla ollen 1,3 Mmk. Elatusvelvollisilta saatiin perittyä runsaat 0,5 Mmk, joka on 8 % edellisvuotista vähemmän. Vapautuksia elatusveloista myönnettiin 0,36 Mmk, hakijoita oli 30. Vapautuksen perusteena on maksukyvyttömyys todistettavan varattomuuden takia. Elatustukivelkaa oli vuoden lopussa 5 Mmk.

Terveyslautakunta ja terveyspalvelut

Terveystoimen hallinnosta vastasi 9-jäseninen terveyslautakunta, joka kokoontui kertomusvuonna 9 kertaa ja käsitteli 75 asiaa.

Sitovat tavoitteet ja niiden toteutuminen

1. Ensimmäisenä sitovana tavoitteena oli panostaa edelleen syrjäytymisen, päihde- ja mielenterveysongelmien sekä muiden kansantautien ennaltaehkäisyyn, varhaistoteamiseen ja hyvään hoitoon.

Tavoitteen toteuttamiseksi on edellisen vuoden tapaan suunnattu mielenterveys-perheneuvolan työpanosta koulujen oppilashuolto-toimintaan.

Terveystoimessa jatkettiin ”Mielenterveyden kulmakivet” -projektia, jonka tavoitteena on ollut kehittää ehkäisevän ja hoitavan mielen-terveystyön käytäntöjä. Naisiin kohdistuvan väkivallan ja perhe- väkivallan ehkäisyprojektia jatkettiin edelleen vuoden 2001 aikana. Projektin tavoitteena on ollut saada aikaan väkivallan ehkäisyn ja hoidon saumaton palveluketju.

Ehkäisevän ja hoitavan päihdetyön suunnitelman laadinta eri ammatti-ryhmien yhteistyönä palautui vuoden 2001 aikana lautakuntien käsittelyn jälkeen edelleen työstettäväksi.

2. Toisena tavoitteena oli terveydenhuollon peruspalveluiden turvaaminen.

Vuonna 2001 jatkettiin aluevastuiseen toimintaan siirtymisen valmistelusta sosiaali- ja terveydenhuollossa. Tavoitteena on ollut uuden toimintamallin käyttöönotolla parantaa hoitoon pääsyä sekä hoidon jatkuvuutta ja kattavuutta. Valtuuston lopullinen päätös aluevastuiseen toimintaan siirtymisestä 1.5.2002 alkaen lisäsi merkittävästi aluevastuutyöryhmän työskentelyn tavoitteellisuutta. Vuoden 2001 aikana alue- vastuutyöryhmä alaryhmineen sai valmisteltua aluejakoon ja henkilös- töön liittyvät toimenpiteet.

Terveyskeskuksen vastaanotto- ja fysioterapiatilojen peruskorjaus käynnistyi elokuun alussa ja päättyy maaliskuun 2002 lopulla.

Lääkäriissä käynneistä tapahtui edelleen 65 % päivystysvastaanotolla.

Terveyskeskuksessa hoidettiin keskussairaalan pyytämät leikkaus- potilaiden esitutkimukset ja jälkihoito.

Vuodeosaston käyttöaste oli noin 6 % korkeampi kuin aikaisempana vuonna. Pitkäaikaispotilaiden osuus hoidettavista potilaista lisääntyi myös tasaisesti vuoden aikana. Hoidonporrastuksen mukaisesti vuode- osasto pystyi kuitenkin tarjoamaan jatkohoitopaikan kaikille erikois- sairaanhoidosta lähetettäville potilaille.

Kuntalaisista 41,5 % käytti vuonna 2001 hammashuollon palveluita. Osuus on lähes aiempien vuosien tasoa ja suurempi kuin Lapin läänin kunnallisen hammashuollon keskiarvo. Kunnan tarjoamat palvelut eivät kuitenkaan riittäneet kattamaan kysyntää. Hammashuollossa panostet- tiin edelleen lasten purentavikojen korjaamiseen ja ikäihmisten hammashuoltopalveluihin. Särkypotilaiden määrä kasvoi vuonna 2001.

3. Kolmantena tavoitteena oli toimintaedellytysten turvaaminen ja vaatimusten ja resurssien suhteuttaminen keskenään. Erityistä huomiota tuli kiinnittää henkilöstön jaksamiseen, koulutukseen ja hyvinvointiin.

Tavoitetta toteutettiin siten, että koulutusohjelma laadittiin painopiste- ajattelun mukaiseksi. Vuodeosasto osallistui Suomen Mielenterveys-

seuran ”Mieli työssä”- työelämän kehittämisprojektiin. Projektin tavoitteena oli työyhteisön hyvinvoinnin lisääminen. Kokemukset olivat erittäin myönteiset. Koko sosiaali- ja terveystoiminnan henkilökunnalle järjestettiin paikallista koulutusta aiheesta ”Jaksaminen, arvot ja etiikka”. Laadittiin sosiaali- ja terveystoiminnan sisäisen tiedotuksen suunnitelma.

Toiminta ja muutokset toiminnassa

Terveystoiminta

Valtioneuvoston päätöstä sosiaali- ja terveydenhuollon tavoite- ja toimintaohjelmaksi 2000-2003 on soveltuvin osin noudatettu terveystoiminnan toimintaa kehitettäessä. Yhtenä merkittävänä toimenpiteenä on ollut koko sosiaali- ja terveystoiminnan laadunhallintaan tähtäävän työskentelyn käynnistyminen. Syksyn 2001 aikana 93 % sosiaali- ja terveystoiminnan henkilökunnasta sai peruskoulutuksen laadunhallinnasta.

Terveystoiminnan päivystysaikaista toimintaa rationalisoitiin siten, että vuodeosasto on hoitanut päivystyspotilaat arkisin klo 16.00-08.00 sekä viikonloppuisin vuodeosaston tiloissa.

Vuoden 2001 aikana täytettiin vuodeosaston lääkärin virka ja kättilön/sairaanhoitajan toimi sekä johtavan hoitajan virka.

Ympäristövalvonta

Valvonta-asioiden keskittäminen yhdelle viranomaiselle on tehnyt mahdolliseksi yhtenäisemmän ympäristövaikutusten arvioinnin eräitä lupa-, ilmoitus- ja suunnitelma-asioita käsiteltäessä.

Nykyisellä henkilöstöllä pystytään hoitamaan lakisääteiset viranomais-tehtävät. Aktiivinen oma-aloitteinen valvontatyö kentällä ja yleisölle annettava valistus ympäristönsuojelu- ja ympäristöterveysasioissa jää vähemmälle huomiolle. Porojen loislääkitys työllistää eläinlääkäreitä koko erotuskauden.

Terveystarkastajan työpanoksesta vie huomattavan osan asunnon-tarkastukset ja niihin liittyvät kosteus- ja home mittaukset. Huoneistojen tarkastukset tulivat maksullisiksi 1.9.2001 voimaan astuneeseen lakimuutokseen perustuen.

Ruokapalvelukeskus

Ivalon ruokapalvelukeskus on toiminut kunnan keskuskeittinä vuodesta 1993.

Ateriatuotannon määrän ja ruokapalvelukeskuksen piiriin kuuluvien asiakasryhmien vakiinnuttua toiminnassa on kiinnitetty huomiota laadun kehittämiseen vastaamalla asiakkaiden toiveisiin mm. koulu/henkilöstö-ruokailussa tarjoamalla kasvisvaihtoehto sekä järjestämällä erilaisia teemaviikkoja.

Peruspalvelujen lisäksi toimintaan kuuluvat erilaiset kokous- ja tilauspalvelut ovat lisääntyneet.

Ruokapalvelukeskus toimitti aterioita yhteensä 275 809 vuonna 2001.

Erikoissairaanhoito

Erikoissairaanhoidon menot vähenivät edellisvuodesta 205 000 mk. Hoitopäivät lisääntyivät 173 hoitopäivää eli 3,3 %. Samoin inarilaisten käynnit keskussairaalassa lisääntyivät 146 käyntiä eli 3,3 %.

Lähetteet Ivalon terveyskeskuksesta keskussairaalaan vähenivät 4 %. Jokainen ensikäynnin lähete johtaa keskimäärin 4,5 käyntiin keskussairaalassa.

Tunnusluvut ja mittarit

Sosiaali- ja terveydenhuollon nettomenot/asukas:

	TP 1999	TP 2000	TP 2001
Ympäristövalvonta	118	113	120
Perusterveydenhuolto	3311	3472	3701
Erikoissairaanhoito	2027	2540	2544
Sosiaalipalvelut	3886	4028	4250
Toimeentuloturva	649	689	738
Yhteensä	9991	10842	11353

SIVISTYSTOIMI

SIVISTYSTYÖN LAUTAKUNTA JA SIVISTYSOSASTO

Toiminta ja muutokset toiminnassa

Sivistystoimen hallinnosta vastasi 9-jäseninen sivistystyön lautakunta, joka kokoontui 12 kertaa ja käsitteli 237 asiaa.

Sivistysosasto on jaettu seuraaviin tehtäviin:

- hallinto
- esi- ja perusopetus
- toisen asteen koulutus
 - lukio
 - ammattillinen koulutus
- kansalaisopisto
- kirjasto
- kulttuuritoiminta
- liikuntatoimi
- nuorisotyö.

ESI- JA PERUSOPETUS

Sitovat tavoitteet ja niiden toteutuminen

Perusopetuksen ensimmäiseksi sitovaksi tavoitteeksi oli asetettu sellaisen kouluverkon ylläpitäminen, että esi- ja perusopetuksen oppilaat voivat käydä koulua päivittäin kotoa käsin. Kunnan laajuuden, asutuksen rakenteen ja oppilasmäärien kehitysarvioiden nojalla todettiin, että esi- ja perusopetus järjestetään koko suunnittelukauden Akujärven, Inarin, Ivalon, Koppelon, Menesjärven, Nellimin, Sevettijärven ja Törmäsen kylissä eli kaikissa sillä hetkellä toimivissa kouluissa. Tavoite ei kuitenkaan toteutunut, vaan Nellimin koulu lakkautettiin 31.7.2001 oppilasmäärän pienuuden vuoksi.

Suunnitelman mukaan Saariselän kylän koulua ryhdytään suunnittelemaan, kun kunnassa on asetettu tavoitteet pysyvän asujaimiston suhteen. Koulun suunnittelua ei vielä ole aloitettu.

Toinen sitova tavoite liittyy saamenkieliseen opetukseen. Tavoitteena on ollut, että saamenkielinen opetus toteutetaan sekä inarin-, koltan- että pohjoissaamen kielellä. Opetuksen yhtenä tavoitteena on elvyttää saamen kielet käyttökieliksi kunnassa.

Lukuvuonna 2001-02 pohjoissaamenkielistä esi- ja perusopetusta järjestettiin Inarin ja Ivalon ala-asteen kouluissa, Menesjärven koulussa ja Inarin yläasteen koulussa. Inarinsaamenkielistä esi- ja perusopetusta järjestettiin Inarin ala-asteen koulussa ja koltansaamenkielistä esi- ja perusopetusta Sevettijärven koulussa.

Kolmantena tavoitteena oli säilyttää perusopetuksen kieliohjelma monipuolisena niin, että kouluissa voidaan opiskella englantia, ruotsia, saksaa, venäjää ja saamen kieliä. Kaikkia kieliä oli mahdollisuus opiskella ja niitä myös opiskeltiin.

Neljäs sitova tavoite oli, että koulutuksen ja sen vaikuttavuuden arviointijärjestelmä perusopetusta, lukiokoulusta ja kansalaisopistoa varten valmistuu lukuvuoden 2000-01 aikana. Työ on vielä kesken. Työtä jatketaan ja tavoitteena on saada arviointijärjestelmä valmiiksi vuoden 2002 loppuun mennessä.

Toiminta ja muutokset toiminnassa

Esi- ja perusopetusta varten kunnassa on yhdeksän koulua. Oppilaita kouluissa oli tilastointiajankohtana 20.9.2001 seuraavasti:

	Esiopetus	1-6 luokat	7-10 luokat
Akujärvi	6	32	
Inari aa	15	78	
Inari ya			44
Ivalo aa	32	352	

	Esiopetus	1-6 luokat	7-10 luokat
Ivalo ya			222
Koppelo	5	21	
Menesjärvi		14	
Sevettijärvi	4	20	6
Törmänen	6	63	
Yhteensä	68	580	272

Esiopetusta järjestettiin kouluissa 68 oppilaalle ja Ivalon päiväkodissa 14 oppilaalle sekä Saariselän päiväkodissa 6 oppilaalle. Oppilaalle vapaaehtoiseen esiopetukseen osallistui yhteensä 88 lasta eli 90,7 % ikäluokasta.

Oppilasmäärä on muuttunut seuraavasti:

	1998-99	1999-00	2000-01	2001-02
Akujärvi E-6	41	40	35	38
Inari E-6	92	88	100	93
Inari 7-9	68	62	48	44
Ivalo E-6	400	395	406	384
Ivalo 7-10	253	255	229	222
Koppelo E-6	28	24	25	26
Menesjärvi E-6	15	14	17	14
Sevettijärvi E-9	34	32	30	30
Törmänen E-6	69	69	72	69
Yhteensä	1012	993	972	920

Esi- ja perusopetuksen nettokustannukset asukasta kohden ovat kehittyneet seuraavasti:

	1998	1999	2000	2001
Esi- ja perusopetus	4 621	4 829	5030	5220
Työllisyys	15	14	5	23
Yhteensä	4 636	4 843	5035	5243

LUKIO

Sitovat tavoitteet ja niiden toteutuminen

Sitovaksi tavoitteeksi oli asetettu kieliohjelman säilyttäminen monipuolisena. Tavoite toteutui.

Ohjelman mukaan Ivalon lukiossa on mahdollista opiskella äidinkielenä suomen, inarinsaamen, koltansaamen tai pohjoissaamen kieltä. Suomen kielen lisäksi äidinkielenä on opiskeltu inarinsaamea ja pohjoissaamea. Koltansaamea ei toistaiseksi kukaan oppilas ole valinnut. Äidinkielen opetuksen ovat hoitaneet pätevät opettajat.

Ensimmäisenä vieraana kielenä on englanti ja toisena kotimaisena ruotsi. Valinnaisia kieliä ovat saamen kielten lisäksi ruotsi, saksa, venäjä ja ranska. Syksyllä 2001 Ivalon lukion 1. opiskeluvuoden oppilaista 36 oli valinnut saksan, 15 ranskan, 3 venäjän ja 1 inarinsaamen, 2 koltansaamen ja 3 pohjoissaamen kielen opiskelun. Koltansaamen kielen opiskelijoita ei Ivalon lukiossa ole aikaisemmin ollut.

Ensimmäisen opiskeluvuoden oppilaita oli yhteensä 58, johon määrään nähden valinnaiskielten valitsijoiden määrä on suuri.

Toiminta ja muutokset toiminnassa

Ivalon lukion oppilasmäärä on muuttunut seuraavasti:

1998-99	1999-00	2000-01	2001-2002
171	165	151	159

Lukion nettokustannukset asukasta kohden ovat kehittyneet seuraavasti:

	1998	1999	2000	2001
Lukio	642	711	760	746
Työllisyys	5	4	5	5
yhteensä	647	715	765	751

AMMATILLINEN KOULUTUS

Toiminta ja muutokset toiminnassa

Kunnalla ei ole omia ammatillisia oppilaitoksia. Oppisopimus-koulutuksen järjestämisestä kunnan alueella on sovittu Rovaniemen ammattikoulutuksen kuntayhtymän kanssa.

Kunnanhallitus asetti keväällä 2000 ammatillisen koulutuksen yhteistyöryhmän, jonka tehtävänä on suunnitella ja kehittää alueellista koulutustarjontaa vastaamaan paikallisia koulutustarpeita ja toimia yhteistyöelimenä sekä edistää koulutuksen järjestäjien verkostoitumista. Yhteistyöryhmässä ovat mukana Saamelaisalueen koulutuskeskus, Ivalon työvoimatoimisto, Inarin Kumppanuus työksi ry ja kunta. Ryhmä on kokoontunut kertomusvuonna 2 kertaa.

Inarin kunta on mukana ESR:n osarahoittamassa TUTAMNET-projektissa, jonka tavoitteena on luoda kehittyvä toimintamalli ammatillisesta koulutuksesta Lapin läänissä. Oppisopimusopiskelijoita oli Rovaniemen oppisopimustoimiston antamien tietojen mukaan Inarin kunnassa v. 2001 yhteensä 170 opiskelijaa.

KANSALAI SOPISTO

Sitovat tavoitteet ja niiden toteutuminen

Kansalaisopistotoiminnan päämääränä on elinikäisen oppimisen periaatteen pohjalta tukea yksilöiden persoonallisuuden monipuolista kehittymistä ja kykyä toimia yhteisössä sekä edistää kansanvaltaisuuden, tasa-arvon ja moniarvoisuuden toteutumista suomalaisessa yhteiskunnassa.

Sitovaksi tavoitteeksi kunnanvaltuusto on hyväksynyt seuraavan lauseen: ”Paikkakunnalla annettavaa ammatillista peruskoulutusta, lisä- ja täydennyskoulutusta sekä yritystoimintaa tukevaa koulutusta monipuolistetaan”.

Tavoite on toteutunut niin, että varsinaisen ammatillisen lisä- ja täydennyskoulutuksen opetustuntimäärä nousi edellisen vuoden 1645 tunnista 2342 tuntiin.

Kansalaisopiston yleistavoitteiden toteutumisesta voidaan mainita mm. että myös tietotekniikan opetus kasvoi ollen 2 221 tuntia, kielten opetus monipuolistui ja lisääntyi yli 50 %:lla ollen yht. 1 503 tuntia.

Toiminta ja muutokset toiminnassa

Kansalaisopisto on huolehtinut Inarin kunnassa normaalin yleissivistävän opistotoiminnan lisäksi taiteen perusopetuksesta, musiikkioppilaitostoitinnasta sekä ammatillisesta lisä- ja täydennyskoulutuksesta.

Opetuksen pääpaino on ollut taideaineissa ja käytännön taitojen opetuksessa. Kuluneena vuotena opetuksen painoalueita on siirretty entistä enemmän yllämainittuihin ammatilliseen täydennyskoulutukseen, tietotekniikan koulutukseen sekä kielten opetukseen. Musiikin opetuksessa on järjestetty musiikkioppilaitosten kurssivaatimusten mukaista opetusta useilla instrumenteilla.

Ns. maksupalvelutoiminnan lisääminen opiston opetustyössä on mahdollistanut opetustuntimäärien huomattavan kasvun.

Yliopistollista approbatur-opetusta kansalaisopisto järjesti julkis-oikeudessa, kasvatustieteessä ja informaatioteknologiassa. Opiskelijoita näissä oli yhteensä 56.

ATK-ajokorttitutkintoja suoritettiin 43 kpl. Taiteen perusopetusta on annettu kansantanssissa, teatteri-ilmaisussa ja kuvataiteessa.

Kansalaisopisto on kunnan omistama aikuisoppilaitos. Opistossa on päätoiminen rehtori. Musiikinopettajan virka on täytetty määräajaksi. Lisäksi opistossa on tekstiilityön päätoiminen opettaja.

Opistossa on lisäksi 4 päätoimista tuntiopettajaa lukukausien aikana sekä luennoitsijoita ja sivutoimisia tuntiopettajia n. 80.

Opisto on toiminut pääasiassa kunnan omistamissa opetustiloissa. Inlike Oy:ltä on vuokrattu luentosali sekä ATK:n opetusta varten luokkatilat Ivalosta.

Kansalaisopiston opiskelijoiden ja opetustuntien määrä sekä opetustunnin hinta ja nettomenot asukasta kohti ovat kehittyneet seuraavasti:

	1998	1999	2000	2001
Ilmoittautuneita opiskelijoita	1156	1351	1520	1408
Opetusryhmiin osallistuneita	2550	2839	3497	3144
Opetustunteja	5423	6077	7660	9292
Opetustunnin hinta /brutto	246	310	331	292
Opetustunnin hinta/netto				173
Nettomenot/asukas	176	188	219	221

KIRJASTO

Toiminta ja muutokset toiminnassa

Kirjaston päämääränä on kuntalaisen tietohuollon turvaaminen edistämällä vapaata, monipuolista ja moniarvoista tiedonkulkua. Kirjaston tehtävänä on taata kuntalaisille mahdollisuus tiedon saantiin ja käyttämiseen tutkimuksessa opiskelussa, maailmankuvan luomisessa sekä käytännön työssä ja virkistäytymisessä.

Kirjasto tiedottaa aineistostaan ja muista palveluistaan nykyistä tehokkaammin.

Kirjastoihin on hankittu aineistoa viimevuosien tapaan. Tiedonsaanti-mahdollisuuksia on lisätty tiedonhankintavälineitä ja -ohjelmia uusimalla sekä tehostamalla tietoverkkojen ja muiden tiedonhankintavälineiden käytön ohjausta ja opetusta. Tietopalvelukysymyksiä kirjattiin viime vuonna 5 679. Vuoden aikana otettiin käyttöön Aurora-Intro-palvelu, joka mahdollistaa joidenkin kirjastopalveluiden ajasta ja paikasta riippumattoman virtuaalikäytön. Kirjastohenkilökunnan työkuva on painottunut tietoyhteiskunnan valmiuksien omaksumisen tukemiseen. Kirjastohenkilökunta on tiedottanut toiminnastaan tehokkaasti ja järjestänyt yleisötilaisuuksia, joissa on esitelty kirjaston palvelutarjontaa.

Aineiston lainaus ja käyttö kirjastoissa on määrällisesti pysynyt ennallaan asukasluvun vähenemisestä huolimatta.

Kunnan kirjastot ovat verkostoituneet paikallisesti, alueellisesti ja valtakunnallisesti. Paikallinen kirjastoverkosto muodostuu pää-

kirjastosta, Inarin lähikirjastosta ja 85 pysäkkiä palvelevasta kirjasto-autosta. Palvelupaikoilla oli aukiolotunteja yhteensä 4 356 t.

Kirjastotoimenjohtaja toimi kaksivuotiskauden 2000-2001 Aurora-kirjastojen puheenjohtajana. Viime vuonna laadittiin lähivuosien kehittämissuunnitelmat, uusittiin keskuskoneet sekä haettiin yhteistyömuotoja ja rahoitusta koko Lapin läänin kirjastoverkoston yhteistyön parantamiseksi.

	1998	1999	2000	2001
Aineistomäärä	78 978	76 972	78 928	86 424
kartunta/v	2 678	2 826	3 033	2 668
Lainaustoiminta	176 308	162 786	162 645	162 777
lainoja/as	23	22	22	22
Lainan hinta, brutto	11	13	14	14
Kirjastokäynnit	131 186	141 942	138 534	134 121
käynnit/as	17	19	19	18
käynti mk/as, brutto	15	15	16	17
Nettomenot/as	261	270	287	293

KULTTUURITOIMINTA

Sitovat tavoitteet ja niiden toteutuminen

Kunnanvaltuusto ei ole asettanut kulttuuritoiminnan tehtävälle sitovia tavoitteita.

Toiminta ja muutokset toiminnassa

Kunnan kulttuuritoiminnan tehtävänä on antaa hyvät mahdollisuudet kulttuuria harjoittavien yhteisöjen ja yksityisten henkilöiden toiminnoille, eri kulttuurimuotojen säilyttämiselle sekä aineellisen ja henkisen kulttuurin tallentamiselle. Toiminta on tarjonnut eri tapahtumien välityksellä inarilaisille monipuolisia kulttuuripalveluja sekä tukenut apurahoilla taiteentekijöitä ja harrastustoimintaa.

Kulttuuritoiminta on vastannut kunnallisesta elokuvateatteritoiminnasta, kansalaisopiston kanssa Kultapiiskun esiintymis- ja harjoittelutilasta, ollut mukana Koppelon koululla alkaneessa taiteilijaresidenssi-toiminnassa ja Kaamoksen kuvia -elokuvafestivaalin toteutuksessa.

Kulttuuriohjaajan lisäksi tehtäväalueella on toiminut Lapin Taide-toimikunnan välityksellä palkattu projektityöntekijä, joka on valmistellut Barentsin alueella käynnistytävää informaatioprojektia. Projekti tulee jatkamaan yhteistyötä kertomusvuonna päättyneen raja-alueen nuorisokulttuurivaihto-ohjelman jälkeen. Kesällä on työskennelty työmarkkinaharjoittelutuelle palkattuja nuoria näyttelyvalvojina.

Kunnallisen elokuvatoiminnan katsojamäärä kohosi, ollen kertomusvuonna 6 802, muissa kulttuuritapahtumissa osallistujia oli noin 11 000.

Kulttuuritoiminnan nettomenot asukasta kohden:

Vuosi	1998	1999	2000	2001
Kulttuuri	58	81	79	80
Työllisyys	10	6	-	-

LIIKUNTATOIMI

Toiminta ja muutokset toiminnassa

Erityisryhmien liikunta ja työikäisiin kohdistuva terveysliikunta olivat tärkeässä roolissa toimintavuonna. Lisäksi lasten ja nuorten liikunta-toimintaan panostettiin järjestämällä heille ohjattua toimintaa yhteis-yössä eri yhdistysten kanssa. Merkittävimpinä järjestäjätahoina liikunta-toimen lisäksi olivat; Inarin Yritys, Inarin Urheilusukeltajat, Ivalon Urheiluamput, Lapin Sudet sekä Tunturi-Kiekko.

Lasten Liikunnallista Iltapäiväkerhotoimintaa järjestettiin Inarin kunnan sekä Inarin Yritys ry:n toimesta.

Työkykyä ylläpitävää liikuntatoimintaa järjestettiin usealle eri yritykselle.

Lasten ja nuorten ohjauksen sekä seuratoiminnan peruskurssit järjestettiin yhteistyössä Lapin Liikunta ry:n kanssa.

Ivalon ja Saariselän lähiliikuntapaikkojen suunnittelu aloitettiin. Toteuttaminen tapahtuu vuoden 2002 aikana.

Liikuntatoimen avustukset pysyivät entisellä tasolla. Ivalon Urheilutalon valvonta siirtyi liikuntatoimen vastuulle.

Liikuntapalvelujen nettokustannukset asukasta kohden ovat olleet seuraavat:

TP 1998	TP 1999	TP 2000	TP 2001
337	321	249	293

NUORISOTYÖ

Tavoitteet ja niiden toteutuminen

Nuorisotyö toimii nuorten elinolojen sekä nuorisotoiminnan edellytysten parantamiseksi. Toiminta on ollut tavoitteen mukaista.

Toiminta ja muutokset toiminnassa

Nuorisotyön hallinnassa oli Ivalossa Nuorisotila Stönö, kerhohuone Nellimissä 1.8.2001 saakka, Ivalon yläasteen väestönsuojan yhtye-harjoitustilat (Pommari) sekä viestintäpajan tilat Ivalossa. Edellisten

lisäksi säännöllistä toimintaa on ollut vuokratiloissa Inarissa (Inarin Yritys r.y:n toimitalo).

Toiminnan painopiste on edelleen ollut ikäluokassa 12 – 18-vuotiaat. Nuorten työllistämiseen liittyvien tehtävien osalta toimenpiteitä on kohdistettu myös ikäryhmään 17 – 25-vuotiaat.

Viestintäpajaa on kehitetty valtuuston kesäkuussa 2000 hyväksymän pajan kehittämissuunnitelman mukaisesti. Laitteiston uusiminen digitaaliseen formaattiin saatettiin loppuun pajan radiotuotannon siirtyessä käyttämään työasemapohjaista Radioman -tuotantojärjestelmää maaliskuussa. Lapin lääninhallitus myönsi 26.4. Intro-nimiseen nuorten työllistämishankkeeseen vuosille 2001 – 2002 kaikkiaan 1 013 350 mk:n määrärahan. Viestintäpajan toimintaa on ylläpidetty Intron kautta 5.6. alkaen.

Avoin toiminta on jatkunut Inarissa ja Ivalossa. Työhön liittyen on toimittu erityisesti nuorten vapaaehtoispäivystystoiminnan (Tilkkutäkki) työn turvaamiseksi ja kehittämiseksi.

Nuorisovaltuustotoiminta kunnassa käynnistyi huhtikuussa.

Nuorisotyö toimi voimakkaasti vuonna 2000 käynnistyneen moni-yhteisöllisen Selvä Peli -hankkeen työn jatkamiseksi. Verkostohankkeen kautta on pyritty kiinnittämään tehostetusti huomiota nuorten päihteiden käyttöön tavoitteena pyrkimys vaikuttaa siihen, että päihteiden käytön kokeiluikä nousee. Tavoitteeseen on pyritty järjestämällä päihteettömiä toimintoja, herättämällä asiaan liittyvää julkista keskustelua sekä vaikuttamalla diskotoimintaan.

Selvä Peli -työryhmä ja viestintäpaja toteutti yhteistyössä Selvästi paremmin -tiedotuskampanjan opetusministeriön tarkoitukseen myöntämän 50 000 mk:n erillisrahoituksen turvin. Suurin yksittäinen toimenpide oli peruskoulun 5.-7. luokkalaisille ja heidän vanhemmilleen marraskuussa Ivalossa toteutettu päihdeputki.

Nuorisotyö toteutti yhteistyössä Inarin seurakunnan ja kansainvälisen henkilövaihdon keskuksen Cimon kanssa helmikuussa kv-henkilö-vaihtoon liittyvät informaatiotilaisuudet Ivalossa sekä lokakuussa kansainvälisen opintovierailun Nuorisokeskus Inarissa Riutulassa.

Nuorisotyö tuki taloudellisesti kuutta nuorisoyhdistystä 47 000 mk:lla.

Nuorisotyön nettomenot asukasta kohden ovat olleet seuraavat:

	TP1999	TP 2000	TP2001
Nuorisotyö	115	125	146
Työllisyys	26	37	21
Yhteensä	141	162	167

RAKENNUSLAUTAKUNTA

Tavoitteet

Sitovat tavoitteet

Rakennusvalvonnan toiminnan järjestäminen ja edelleen kehittäminen kunnan erityisolosuhteet huomioon ottaen maankäyttö- ja rakennuslain säädännön mukaisesti.

Rakennusjärjestyksen uudistaminen.

Toimialaansa kohdistuvien rakentamissäännösten ja kaavoituksen tavoitteiden ja viihtyisän sekä turvallisen ympäristön muodostumiseen ja säilyttämiseen.

Tavoitteiden toteutuminen

Rakennusvalvonnan toiminta on järjestetty lainsäädännön edellyttämien tavoin siirtymäaikoja hyväksikäyttäen.

Rakennusjärjestyksen uudistaminen jatkuu ja valmistuu käsittelyyn todennäköisesti vuoden 2002 loppupuolella.

Ympäristökuvan parantamiseen on kiinnitetty erityistä huomiota lupakäsittelyssä, katselmuksilla ja rakennustapaohjeilla.

Toiminnan nykytila

Toimintaa johtaa 5-jäseninen rakennuslautakunta.

Rakennuslautakunnan toimialaan kuuluvat rakennuslain ja maa-aineslain mukaiset tehtävät sekä erityislainsäädännöllä sekä kunnan viranomaispäätöksillä rakennusvalvontaviranomaiselle määrättyt muut tehtävät.

Kunnassa on rakennustarkastajan päävirka ja apulaisrakennustarkastajan tilapäinen virka. Rakennusvalvonnan hallinto- ja talouspalvelut tuottaa teknisen osaston hallintopalvelujen tehtäväalue.

Muutokset toiminnassa

Rakennuslautakunta kokoontui 13 kertaa.

Rakennus- ja toimenpidelupien määrä kasvoi 64 % edelliseen vuoteen verrattuna. Myönnetyistä luvista ja valmistuneista rakennuksista laadittu tilasto liitteenä.

Toiminta on painottunut erityisesti lupaviranomaistehtävien ja tietojärjestelmien kehittämiseen.

Apulaisrakennustarkastajan virkaan valittu henkilö on aloittanut viranhoidon 17.4.2001. Viran perustamispäätöksen mukaisesti viranhaltijan pääasiallinen tehtävä on kunnan alueen rakennuskannan inventointi kiinteistöluetteloon ja kunnan eri rekistereihin. Teknisen osaston

päällikön päätöksellä rakennustarkastajan sijaisuus on liitetty viranhaltijan virkatehtäviin.

Rakennuskannan inventointi on hyväksytystä työaikataulusta poiketen jouduttu keskeyttämään siksi kunnes kunnan ja väestörekisterikeskuksen atk-pohjaiset tietojärjestelmät on saatu yhteensopiviksi koneellisen tiedonsiirron aikaansaamiseksi kunnan ja valtion ao. viranomaisten välille.

Tunnusluvut ja mittarit

	1999	2000	2001
Lupapäätökset, kpl	284	180	295
Kustannukset mk/päätös	2 411	4 025	2 970

TEKNINEN LAUTAKUNTA

Tehtävät

Tekninen lautakunta huolehtii maapoliittisin ja kaavoituksellisin keinoin yhdyskuntarakenteen toimivuudesta, toimintansa taloudellisuudesta, ympäristön laadusta ja kunnan eri kyläkeskusten kehittämisestä, kunnallistekniikan ja ympäristön rakentamisesta sekä kiinteän käyttöomaisuuden ylläpidosta ja hallussaan olevan irtaimiston hoidosta.

Toimintaa johtaa 9 -jäseninen tekninen lautakunta. Lautakunta on pitänyt 13 kokousta.

Lautakunnan tehtävät hoitaa viranhaltijaorganisaatio, joka muodostuu viidestä tehtäväalueesta:

Yhdyskuntasuunnittelu

- kaavoitus ja maapolitiikka

Palo-, pelastus- ja suojelutoimi

- palo-, pelastus- ja suojelutehtävät

Yhdyskuntarakentaminen

- kunnallistekniikan ja ympäristön rakentaminen ja ylläpito

Tilapalvelut

- talonrakennus ja kiinteistöjen hoito

Hallintopalvelut

- teknisten lautakuntien talous- ja hallintopalvelut.

Sitovat tavoitteet ja niiden toteutuminen

Sitova tavoite:

Saariselän kehittymisen edellytysten turvaaminen laajentamalla Kaunispään asemakaavaa rakennustoiminnan ylläpitämiseksi sekä saneeraamalla kaavaa hankekohtaisesti alueen kehittämistavoitteiden mukaisesti laadittavaan osayleiskaavaan perustuen.

Jätehuollon kierrätysasteen parantaminen ja jätteiden määrätietoinen vähentäminen laadittavan jätehuoltosuunnitelman ja erityisesti jätteiden tuottajille suunnatun tiedottamisen avulla.

Oman organisaation ulkopuolelle, mm perustetuille yhtiöille, annettavien kiinteistöhoito- ym. palveluiden laadun laajentaminen ja parantaminen.

Yksityisteiden kunnossapitoon varataan 200 000 mk.

Tavoitteiden toteutuminen

Saariselän yleiskaavan tarkistus ja asemakaavan laajennus on aloitettu valitun ohjausryhmän johdolla. Tavoiteaikataulun mukaan kaavoitustyö valmistuu keväällä 2002.

Osayleiskaavoitustyöhön liittyen Kaunispään etelärinteelle on asemakaavan laajennuksen suunnittelutyö aloitettu ja aikataulun mukaan sen tulisi valmistua kesäksi 2002. Hiihtohisseille menevän Kullanhuuhtojantien varren asemakaavoittamisesta on solmittu konsulttisopimus.

Kullanhuuhtojantien asemakaavoittaminen muodostaa luontevan jatkon Kaunispään etelärinteen asemakaavan laajentamiselle. Vuoden 2001 aikana aloitettiin myös ns. Kaunispään vanhan rakennuskaavan saneeraustyö.

Jätehuollon kierrätysastetta on parannettu rakentamalla kalatalouden kehittämisrahaston ja Metsähallituksen kanssa yhteistyössä ekopisteet Veskonien ja Inarin satamiin. Lisäksi kunta on ollut rahoitusosuudella mukana Saariselän ympäristötyöt -hankkeessa, jonka puitteissa rakennettiin ekopiste Saariselälle ja Kiilopäälle sekä 9 kpl pieniä ekopistekatoksia retkeilyreittien varsille.

Inarin kunnan jätehuoltosuunnitelma hyväksyttiin teknisessä lautakunnassa 19.02.2002

Kunnan omistamille yhtiöille sekä Inarin vanhusten ja eläkeläisten tukiry:lle tarjottavien siivous- ja talonmiespalvelujen määrää ja laatua on tarkennettu. Myytyjen siivous- ja talonmiespalvelujen määrä oli yhteensä noin 228 000 mk. (alv 0 %). Kunnossapitotöitä on tarjottu yhteensä noin 272 000 mk:n (alv 0 %) arvosta.

Yksityistieavustuksia jaettiin 197 000 mk.

Muutokset toiminnassa

Käyttötalouden netto

Käyttötalouden netto ylittyi 1 839 024 mk, josta kaatopaikan jälkihoitoon liittyvä kirjanpitolain 5:14 §:n mukaista pakollinen varaus on 234 000 mk. Lisäksi käyttötalouden neton ylitykseen vaikuttivat Inarin kuntakonsernin sisäiset järjestelyt, palotoimen hälytystoiminnan lisääntyminen 53 % sekä jätehuollon kustannusten nousu huomattavasti tuloja nopeammin. Vedenkulutuksen alenemisesta johtuen osaston tulot laskivat.

Henkilöstö

Vakituisen henkilöstön määrä väheni 4,4 henkilöllä.

Palkkakustannukset kasvoivat 3,1 %.

Rakentaminen

Männikön palvelutalo liitettiin toimintavuoden aikana kaukolämpöön.

Terveyskeskuksen vastaanotto-, työterveyshuolto-, välinehuolto- ja fysioterapiatilojen peruskorjaus- ja muutostyöt aloitettiin elokuussa ja työt valmistuvat maaliskuun/2002 loppuun mennessä. Hankkeen kustannusarvio on 5,1 milj. mk (alv 0 %), josta vuoden 2001 osuus on n. 3,2 milj. mk.

Koppelon ala-asteelle rakennettiin jätevesien pienpuhdistamo.

Haja-asutusalueiden osoitejärjestelmän rakentaminen aloitettiin kunnan eteläosasta. Pohjoisosan osoiteviitoitus rakennetaan kesän 2002 aikana.

TALOUDELLINEN KEHITYS